

Barn av Rusmisbrukere

Til: Kunnskapsdepartementet
v/ Ane-Berit Storvik Hurlen

Fra: Organisasjonen Barn av Rusmisbrukere
Kongens gate 2
0153 Oslo
post@barnavrus.no

Innspill til forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i barnevern

Organisasjonen Barn av Rusmisbrukere – BaR takker for muligheten til å komme med innspill til forslag til forskrift om retningslinje for masterutdanning i barnevern.

Vi er en bruker-, pårørende og interesseorganisasjon for alle som opplever, eller har opplevd, foreldres rusmiddelbruk som en belastning.

I hvilken grad vurderes læringsutbyttebeskrivelsene i utkastet til forskrift å dekke behovet for kompetanse i barnevernet?

Til tross for en svært kondensert tekst, er det likevel omfattende lesing. Det er mange fagområder som dekkes, og samtlige er store omfattende i seg selv.

Vi deltok i Barne-, ungdoms- og familiedirektoratets arbeid med kompetanse i barnevernet, og det er gledelig å kunne kjenne igjen i deler av dette arbeidet, i det foreliggende høringsnotatet.

Vi snakker da spesielt om at rus og psykisk helse eksplisitt kommer til uttrykk i Kapittel 2 § 4 b. Gjennom drøye 10 års virksomhet har vi vært i møte med en rekke barnevernsansatte. Felles for mange er at de har uttrykt et ønske om mer kunnskap om rus og psykisk helse. Vi håper at forslaget kan bidra til at dette bedrer seg.

I hvilken grad vurderes utkast til forskrift å være i tråd med brukernes fremtidige behov for kompetanse i tjenestene? Er det kompetanse som mangler i høringsutkastet til forskrift?

Vi velger å samle nevnte spørsmål, for å kunne argumentere mer helhetlig og sammenhengende.

Selv om vi ikke er redde for å si at vi kan mye om vår målgruppe, så er det like utfordrende for oss, som de fleste andre, å spå fremtiden. Derfor er det åpenbart vanskelig å gå i detalj om (eventuelle) fremtidige behov brukerne måtte få.

Vi representerer en målgruppe som i stor grad havner på utsiden av etablert hjelpeapparat, herunder barnevernet¹. I en undersøkelse utført blant våre medlemmer i 2017, svarte en tredjedel (33 %) at barnevernet var involvert i løpet av oppveksten, uten at det førte til konkret hjelp.

1 https://www.barnavrus.no/uploads/images/191108-BAR_rapport_sider_2019.pdf



Barn av Rusmisbrukere

Det er vår erfaring at dette ofte skyldes manglende kunnskap om rusmiddelproblemer, hvilket i sin tur gjerne leder til at ingen hjelp blir gitt. Vi har også erfart at den manglende kunnskapen kan ha motsatt effekt, ved at overdrevne, dramatiske og svært inngripende tiltak blir iverksatt. Denne forskjellen i reaksjon har ofte å gjøre med hvilket rusmiddel som er med på å utgjøre problemet i hjemmet. Ved alkoholmisbruk eller -avhengighet, tar det gjerne lenger tid før det blir iverksatt hjelpetiltak – og tiltakene er mindre inngripende – enn om det er snakk om illegale rusmidler.

På bakgrunn av dette, mener vi at temaene rus og psykisk helse også bør inngå i Kapittel 5. Læringsutbytte for kompetanseområdet utredning, analyse og beslutning om tiltak knyttet til barnets omsorgssituasjon.

Er det innhold som bør tas ut eller nedtones i utdanningen? Bør det forskriftsfestes krav til praksis i utdanningene?

Også her velger vi å besvare flere spørsmål med ett svar.

Gitt beskrivelsene fremstår dette som et svært teoritunget studium. Vi har forståelse for at det er nødvendig, gitt de omfattende temaene som utgjør utdanningen. Likevel er den gjennomgående vektleggingen av teoriforståelse og -analyse, med på å til dels sette i skyggen prosessen med å oversette dette til praksis. Vår bekymring knyttet til dette bunner i vissheten om at et masterstudium går fort, og med en så omfattende faglig rundreise som skal foretas, vil det ikke være til å unngå at flere deler vil bli viet lite oppmerksomhet. Inntrykket som gis gjennom forslaget gir grunn til å tro at teori fort kan overskygge praksis. I den anledning minner vi om en studie utført ved NKVTS i 2016, blant – blant annet – barnevernspedagoger (bachelor), også etterlyser mer praktisk kunnskap¹.

Dette leder over til spørsmålet om forskriftsfesting av krav til praksis i utdanningene. Selv om vi forstår behovet for et solid teoretisk fundament for barnevernsansatte, er det ikke til å komme unna at en vesentlig del av jobben er møtene med barn og unge. I hvert fall sett fra deres perspektiv. De fysiske møtene med barna og deres familier er avgjørende.

Familier med lav sosioøkonomisk status er overrepresenterte i tjenesten², og det er en potensiell utfordringskilde dersom de ansatte i tjenesten fremstår som «i overkant teoritunge». Vi mener praksis vil kunne fungere som en fin forberedelse og trening for studentene, som kan være med på å forme deres forventninger og innstilling til arbeidet de skal ut i etter fullført mastergrad; på en praktisk måte som kan gjøre overgangen fra teori til praksis mer strømlinjeformet.

Praksis er også en anledning for studentene til å fordype seg i et tema, og vi mener derfor at en praksisplass ikke nødvendigvis må være i barnevernstjenesten, men også eksempelvis i en brukerorganisasjon som jobber med barnevernet og/eller barnevernsrelatert problematikk.

Vi er derfor positive til en forskriftsfesting av krav til praksis i utdanningene.

Med hilsen

Marius Sjømæling
Generalsekretær

Stian Johansen
Kommunikasjonsansvarlig

1 https://www.nkvts.no/content/uploads/2016/02/Rapport_NKVTS_3_2016_net.pdf

2 <https://www.ntnu.no/blogger/humsam/2017/10/06/familier-med-lav-sosiookonomisk-status-i-barnevernet-hvilke-behov-har-de-og-hvordan-gar-det-med-dem/>

